

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII Ч. 179. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 4-го серпня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 179. Jersey City, N. J., Friday, August 4, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАКОН ПРО ПОЛІТИКУВАННЯ УРЯДОВЦІВ ПІДПИСАНИЙ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт підписав закон, який обмежує політичну діяльність федеральних урядовців.

Рівночасно з тим вислав до конгресу письмо, в котрім виказує недосконалість закону та поясняє його приміщення. На його думку, закон не знісать свободи слова ані політичного голосу ніякого робітника уряду.

КОНГРЕС ОБТИНАЄ БУДЖЕТОВІ ДОДАТКИ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів ухвалила проношений урядом закон про додаткові доходи для уряду, але знизила суму; домагану уряду на 150 мільйонів доларів.

Фармерам не вдалося добитись признання суми 119 мільйонів доларів для Корпорації Товарового Кредиту. Секретар рільництва Волес осудив цей поступок конгресу дуже гірко; він заповів, що це зменшить ціну кукурудзи до 25 центів за бундель.

ХОЧУТЬ ГОЛОСУВАННЯ НАД МЕШКАЛЬНИМ ПРОЕКТОМ.

ВАШИНГТОН. — Провідники обох палат конгресу рішили добиватись голосування над проектом закону про допомогу мешкальній розбудові на суму 800 мільйонів доларів.

Провідники знають, що закон буде повалений, але вони все хочуть над ним голосувати.

НІМЕЧЧИНА ЗАДЕРЖИТЬ ВИПЛАТУ НА БОНДИ.

ВАШИНГТОН. — Переговори між американською комісією для вартісних паперів і обмінні з німецьким урядом станою на мертвій точці. Сподіваються, що німецький уряд задержить виплату на бонди німецьких держав, міст і корпорацій на найближчі 4 роки. Обчислюють, що це буде коштувати американців 70 мільйонів доларів.

СВЯТКУЮТЬ ЮВІЛЬНІ ЛІТАКА.

ДЕЙТОН (Огайо). — На сигнал, даний президентом Рузвельтом із Вашингтону, коло півтори тисячі літаків американської армії по різних летовищах по всьому краю літали в повітря, щоб відсвяткувати 30-ліття летничої служби при американській армії.

У Вашингтоні конгрес ухвалив надати спеціальні почесні Орливи Райтові, піонірові летництва.

СКРИПЛЯЮТЬ ЛЕТНИЦЮ ОБОРОНИ КАНАЛУ.

БАЛЬБОВА (Каналова Округа). — Американський уряд рішився видати 23 мільйони доларів на скріплення летничої оборони Панамського Каналу. Досі його охорона стоїла такій. Він думає піднести цю заохорону до сили 600 офіцерів, 6,000 жовнірів і 345 літаків.

СТРАЙКОЛОМИ КЛИЧУТЬ ДАЕСА НА ДОПОМОГУ.

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Комітет нестрайкуючих робітників фабрик Фишер Бодіс вівзав комітет Даяса, щоб він розселив страйк автомобільних робітників, заряджений „СІ-Ай-О“ проти Генеральної Моторної Корпорації.

Фабрик стерегли сотні поліцаїв; і заворушень під ними не було. Пікетні ходили поїд дом страйколомів.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ ЯПОЇІ.

ВАШИНГТОН. — Американський уряд заложив знову впрочистий протест проти трактування американських громадян японськими жовнірами в Китаю.

Якіфоро Сума, радник японської амбасаді, виїжджає до Японії з рапортом про ситуацію в Америці.

БРИДЖЕС НА ПЕРЕСЛУХАННІ.

САН ФРАНЦИСКО. — Перед Джеймсом Ландисом, екзамінатором, станує як свідом у власній обороні провідник морських юні Гарі Бриджес, котрого депортації за комунізм домагається уряд.

У своїх зізнаннях Бриджес говорив, що його юніа, що правда, мала допомогу від комуністичної партії, але ця допомога не вирішувала перемоги. Він заперечив, немовби колинебудь був членом комуністичної партії. Він признав, що був короткий час членом організації „Ай-Доблю-Доблю“.

САМОГУБСТВО, ЧИ ВИПАДОК?

НЬЮ ЙОРК. — З порому „Никербокер“, що плив з вулиці Гвайтхол до Стетен Айленду, скопив у середі людину у ньюйоркській залі якійсь чоловік. Стали шукати його у воді, але не знайшли. Розпити поліції серед інших пасажирів ствердили, що це був 39-літній Чарлз МекГрег та що він сильно терпів від спеки на заводоті голови.

ЗАМІСЦЬ ДИКИХ КОТІВ СПОЛЮВАЛИ ГАДІЯ.

ГЕРНАДОН (Вест Вірджинія). — Два місцеві громадяни вибралися в ліс на полювання на дикі котів. Переходячи попри скалу, вони зачули таракання тараканця. Відважили каміною й під нею побачили 4 великі мідяні гадюки, 4 великі тараканці й велику масу малого гадді, довжани від трьох до п'ятих стій. Вони відкрити вогонь і стріляли доти, поки всіх не вибили. Начислили 328 гадюк.

НЕ ПОЖАЛУВАВ.

САН ФРАНЦИСКО. — На ресторані Джоела Блеймі на пав самітний узброєний бандит і казав віддати собі всі гроші, що були в реєстрі. В касі було тоді лише 20 доларів. Блеймі був так здервований нападом, що віддав грабіжникові не лише всі гроші з каси, але й свій пулярес, у котрому було 150 доларів, а за котрий бандит не подякувався.

МЕКСИКАНСЬКИЙ ЛІДЕР.

Антоніо де П. Аравхо, економічний дорадник мексиканського уряду (наліво), приїхав до Злучених Держав, щоби погародити нафтову справу. Він розмовляє з парламентом; віцепрезидентом Злучених Держав.

ЦЕРКВА ЗА „БРАЗИЛІЗАЦІЮ“.

За „бразилізаційну“ кампанію, котру бразиліський уряд зарядив у відповідь на нехиті бразиліських німців навчати своїх дітей португальської мови, офіційною мовою Бразилії, станула тепер римо-католицька церква. Навіть єпископ Бекер, що самий є німецького походження, скликав дієцезанний з'їзд священства, щоби проповіди їм виголошувати проповіді по португальськи та вчити в парохіальних школах виключно по португальськи.

ВИСТАВЛЯЮТЬ НА ПРОДАЖ НЕБУВАЛИЙ ТОВАР.

Федеральний уряд виставив у Нью Йорку на продаж „Корнфілд Лайтінг“, 340-тонний корабель, що був збудований 57 літ тому й до лютого цього року стояв на якорі коло Корнфілд Пойнт у Конетикоті, остерігаючи своїми світлами кораблі про небезпечні піскові лави. З ним продають якійсь, що був відлитий 1830 року й важить 5,000 фунтів. Корабель припиняє на 9. Причальні на Іст Ривері, в Нью Йорку, де його охочі покупці можуть оглянути.

Над городеньким повітом промайла 28. 5. велика буря з громи. На полях громади Білка грим ударили грохожого Федора Пнина та вбив його на місці.

НЕЩАСНЕ КОХАННЯ.

На полях Дібранова, рогатинського повіту, знайдено тіла 20-літньої Анастасії Заверухи й 20-літнього Петра Романова з перестрілками в нісках. Вони були наречені. Причиною самогубства — неможливість одружитися. Коти них лежав обріз з двома вістріленими гільзами.

СМЕРТЬ ПОЛЬСЬКОГО ЕПІСКОПА ЛІСОВЕЦЬКОГО.

В суботу, 3. червня, важко занедужав у катедрі тарнівській польський єпископ, др Франц Лісовецкий підчас того, як причащав 131 питомців. Важко хорого єпископа перенесли до палати, де він помер у неділю над раном. Його похоронили в середі на новім цвинтарі в Тарнові.

ПРИСУДИ СМЕРТІ НА ПРЕЗИДЕНТА РАХУ І ГЕН. СІРОВОГО.

Тайний чеський революційний комітет вислав до през. Гахи, мін. Хвальковського і ген. Сірового листи із присудами смерті.

ВЕЛИКІ ІТАЛІЙСЬКІ МАНЕВРИ.

Італія розпочала в своїй північній частині, що притикає до Франції, великі маневри. До маневрів будуть прикладатись німецька, японська, еспанська і малярська місія. Інші держави матимуть своїх аташе.

КАТАСТРОФАЛЬНА НЕДОСТАЧА ПАЛИВА В СССР.

У багатьох місцевостях СССР відчувають катастрофічну недостачу палива, головню бензини і нафти. Головною причиною недостачі палива є але зорганізований транспорт, бо в нафтових басейнах СССР є велитенські запаси нафтової ропи, але нема відповідного числа цистерн на перевіз нафти і бензини. До того багато залізничних шляхів „закоркували“ військові транспорті. Тому советський уряд затвердив в останньому часі план розбудови залізничного табору і водних цистерн до перевозу нафти і бензини та призначив великі кредити на будову цистерн літаків, що їх має тепер СССР коло 50. Цистернами літаків перевозять головню паливо для війська.

НЕ МОГЛИ ОДРУЧИТИСЯ ЗО СВОЇМИ НАРЕЧЕНИМИ.

У французькій порті Вьєфранс сір Мер перебував від 12 місяців американський кружляк „Омага“ і на дніх дістав приказ вертатися до Злучених Держав. Саме в суботу, 27. травня, 20 моряків цього корабля хотіли взяти шлюб у мери закладі місцевості з французькими, але мер відмовив своєї згоди, бо згідно з французьким законом, треба жити у Франції не 12, але 13 місяців, щоб узяти шлюб з французькими. Однак мер пішов морякам на руку і вислав спеціальне прохання до міністерства внутрішніх справ, щоб дало дозвол на шлюб американським морякам з французькими. Міністерство внутрішніх справ висловило свою згоду з тим, що прохання відослало ще до міністерства закордонних справ, що рішить про дозго дозго.

ЗЕМЛЕТРУС НА СИВІРІ.

Між населенням з околиць Іркутська викликав великий переполох легкий землетрус і дощ метеорогтів, що в останньому часі впали в багатьох місцевостях на Сибірі. Праселений повітряно, що це „Божого гніву“ на зневадження „божевільний“ релігій і що він упаде в найближньому часі. Тому в багатьох місцевостях дійшло до перважних заворушень, що прибрали форму повстання, яке з трудом здавило військо і ГВМ.

МАНЕВРИ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ У СОВ. УКРАЇНІ.

В Козятині, важній вузловій залізничній стації в Сов. Україні, відбулися великі маневри советських залізничників. Подібні маневри відбуються у багатьох інших важливих стаціях.

УСПІШНІ ЛОВИ ЗЛОДІЯ.

Вночі 26. 5. аловилися до крамниці кооператива в Барішні коло Монастирськ злодій, що забрав відтіля краму вартости 400 зл., а решту повиспави і порозкидали по підлозі. Безпосередньо після крадіжки кинулися коло 100 громадян шукати злодія і справді знайшли одного з них, Дембицького, разом з краденим крамом, недалеко містечка.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ІДЕ НА ВАКАЦІЇ.

ЛОНДОН. — По гострій цілоденній дискусії англійський парламент останню ухвалив розійтись на два місяці на вакації. Домагався цього прем'єр Чеймберлін, який навіть заявив, що коли парламент не ухвалить цього, то він візьме це як вогум недовіри і зрезигне. А домагався він цього тому, щоб у заграничній політиці не викликувати ще більшого напруження і загострення. З другого боку, опозиція домагалася зачекати ще з розіздом, або назначити в кожному часі ще одно надзвичайне засідання. Вінстон Черчел, небаганий критик Чеймберліна і прихильник твердої політики, говорив, що парламент боїться, щоб у часі його відсутності прем'єр Чеймберлін часом не захотів іще раз шийком уступок шукати з Німеччиною замиріння. Черчел говорив, що ці два місяці, на які буде розіздиться парламент, будуть найбільш напружені від 1914 року. Чеймберлін запевнив, що як ліпш буде потрібно, він скличе парламент, і з тим посли розійшлись.

НІМЕЧЧИНА МАЄ ПЕРЕВАГУ, КАЖУТЬ ГЕНЕРАЛИ.

БЕРЛІН. — З нагоди 25-літньої річниці загальної мобілізації в Німеччині німецькі генерали, Бравіш, командант армії, маршал Герінг, командант летунства і адмірал Редер, командант флоту, заявили, що Німеччина нині знаходиться в кращому мілітарному пригнотуванні, ніж у 1914 р., і готова відбити напад світу. Німецька повітряна флотія відбувала свої маневри, з яких німецькі генерали найбільш задоволені. Герінг заявив, що німецьке летунство знамените і воно готове завдати ворогам такий наглий, а заразом страшний удар, про який їм і не снилось.

АНГЛІЯ ЗБІЛЬШУЄ ФЛОТУ.

ЛОНДОН. — Англія збільшила поза те число, що було в програмі, на 180 малих кораблів своєї військової флоту. Згадай кораблі малої поємности, але небезпечні головню для підводних лодок.

ЕКСПЕРИМЕНТУЮТЬ НА ТІЛНИХ ОСТАТКАХ.

КИЇВ. — Від довгих віків стояли в Софійській Соборі в Києві домовина Ярослава Мудрого; аж тепер більшовики її забрали, відкрили і добули кістки великого українського князя; тепер з тими кістками вони експериментують, моваля, щоб довідатись, як міг витягати Ярослав Мудрий. Кістки ті віддано до інституту матеріальної культури, де з ними експериментує різьбар Гарасимів, що хоче на основі них зробити бюст Ярослава.

ЗАСУД НА НАЦІОНАЛІСТІВ.

ЛЬВІВ. — Польський окружний суд у Золочеві судив 12 українських націоналістів за співання пісень про події Конавальця. Підсудними є: дяк Ігнатій Сагайдак, Павло Лебедь, Іван Білоброд (с. Дмитра), Іван Білоброд (с. Федька), Іван Дмитро, Михайло Пльотир, Василь Смирно, Іван Драпаний, Степан Паплюх, Степан Дзісь, Тереса Шаркенич і рогова читальня „Прогреси“, Гаврило Проник. Сагайдак, як того, що вичував ту „страшну“ пісню, засудили на рік тюрми; а решту по пів року тюрми.

ЗА ОБОРОНУ СТІЛЕЦЬКИХ МОНІЛ.

ЛЬВІВ. — Перед окружним судом у Львові відбувся суд над 12 українськими хлопцями і дівчиною з Підбережжя, пів. Львів за те, що вони стояли в обороні українських стрільців, коли польський урядовець Еміль Фаренгольц прийшов, щоб їх розкопати і перенести до збірної могили в Журавниках. Підсудні називаються: Петро Цар, Михайло Чорний, Іван Чинил, Петро Дмитренко, Василь Дмитро, Іван Дзюбик, Євгенія Дума, Іван Гарапа, Василь Гуль, Михайло Коваль, Петро Кернога, Степан Скішко. Суд засудив їх від 6—8 місяців тюрми, а трьох узявних від мари.

МАДЯРСЬКІ ВЧИТЕЛІ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ТЯЧІВ (Карпатська Україна). — Ще перед закінченням шкільного року приділено до шкіль в чисто українських селах учителів малярів з корінної Мадярищини до 10-ти класної і райської округи приділено коло 150 таких малярських учителів. До Ясіня прибула сім, деши з них із самого Будяпешту. Наплив малярських учителів на українські села дуже великий.

КАТАСТРОФАЛЬНЕ БЕЗРОБІТТЯ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

СВАЛЯВА. — В Чинадєві є велика фабрика шпінделів, яка довгі роки добре працювала. Але тепер фабрика цілком приказ, щоб її закрити, бо мовля, є багато фабрик шпінделів у корінній Мадярищині. У тій фабриці працювало 1,000 робітників і тепер вони всі опинились без праці. Подібне робітників в інших місцевостях. Люди не мають де заробити і панує страшна нужда.

ПІРОЖНІ ЦЕРКВИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ПЕРЕЧИН. — На основі останнього розпорядку єпископа Шандора Стойки у всіх греко-католицьких церквах священики повинні читати євангеліє по малярськи. Деякі малярські священики починають навіть богослуження правити по малярськи. Свідоме українське населення протестує проти того тям, що не йде до церкви. У висліді деякі церкви цілком пусті.

3 ДНЯ

ПРЕТЕНСІ ІМПОТЕНТІВ.

У своїх полемічних статтях „У чому справа?“ „Народна Воля“ претензійно запитують:

„Що говорити про політичні програми, коли в тутешніх умовах політичні класи вживаються щораз більше лиш на те, щоб ними закрити всякого роду політичне шарлатанство, спекуляцію, використання патріотичного почуття серед громади?“

Так, дехто в шарлатанський спосіб використовує політичні класи. А до них у першій мірі належить сама „Народна Воля“ з своєю баламутною радикально-соціалістичною „ідеологією“. „Народна Воля“, наприклад, голосить, що соціалізм це така суспільна струя, яка забезпечує людині свободу і рівність. А відомим є факт, що свободи і рівності не можна нікому рівночасно обіщувати, бо ті два поняття себе взаємно виключають. Хто обіцяє — є шарлатаном.

ДАЛЬША ДЕМАГОГІЯ.

„Народна Воля“ признається до інтернаціонального соціалізму, в противенстві до національного, яким є, наприклад, націонал-соціалізм у Німеччині. А водночас „Народна Воля“ називає себе декого „націоналістичною“. Хіба це не шарлатанство?

Соціалізм переводить народи на одній із тих двох засад: інтернаціональній, у якій робітничі класи гуртуються з робітничими класами інших народів і стараються повалити капіталістичні устрої у своїх краях. Цього роду соціалізм уважає шкідливою релігією та національним почуттям. Він прямує до безнаціонального і безкласового „людства“, в яким усі народи „злитися“ в інтернаціоналі наперед духово, а далі й адміністративно.

Національний соціалізм опирає свої соціалістичні реформи на внутрішній консолідації і на національним згуртуванні. Він виплекує крайній ідеалізм і патріотизм, прямує до націоналістичного згуртування краю, а чужі народи з усіма їхніми верствами вважає чинниками, перед якими треба постійно стерегтися. Перший солідаризується горизонтально, другий вертикально.

„Народна Воля“ стало змішує ті дві засади і для вигоди стає раз на одну, раз на другу. Чи це не політичне шарлатанство?

ХТО ШИРИТЬ НЕПРАВДИВІ ВІСТКИ?

Далі „Народна Воля“ пише: „Хто з чесних українських громадян, незалежно від політичних ріжниць, має, наприклад, інтерес у тому, щоб тутешня наша еміграція була годувана безконтрольно фальшивими інформаціями про події на українських землях і потім зневірювалася, як дізнається правду?“

І ми запитамо: А хто, як не „Народна Воля“ інформувала нашу суспільність, що конфлікт з чехами спровокували українські націоналісти, а чеський генерал Прхла „обороняв суверенність Карпатської України перед мадьярами“? Хто вперто містив ці злочинні вістки і годував ними нашу суспільність?

ДАЛЬШІ ПРЕТЕНСІ.

Ще далі „Народна Воля“ закидає: „Кілька тижнів тому в кількох тутешніх і канадійських газетах був піднесений закид, підпертий різними цитатами, що гроші, зібрані свого часу на поміч урядові Карпатської України, не побачили в більшості Хусту, тільки

ПОЗІРІ!

УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ!

ПОЗІРІ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦ. ЗДВИГ

В НЕДІЛЮ, 6. СЕРПНЯ (AUG. 6, 1939)

НА ФАРМІ ФЕДІРКА, (WILICK'S GROVE) N. STILES ST., LINDEN, N. J.

ПАРК БУДЕ ОТВОРЕНИЙ ВІД ГОДИНИ 10. РАНО.

ВСТУП 35 ЦЕНТІВ.

ПРОГРАМА ДНЯ:

1:30 попол. ГРА В „БЕЙСБОЛ“ між спортивних дружинами з Ньюарку „Ukrainian Lions UNA“ і „Ukrainian Sitch“; ВИСТУПИ УКР. ХОРІВ; ПРОМОВИ відпочинків укр. центральних національних та релігійних установ; ВИСТУП КЛЮБІВ УКР. ТАНЦЮРИСТІВ з Елізабет і Джерсі Сіті. На адвізі буде говорити JAMES T. KIRK, майор міста Елізабет. — До танців буде пригравати першорядна музика.

ЗАМОВЛЕНІ БОСИ будуть відіжджати в 1. год. попол. від: У. Н. Дому, 214 Fulton St., Elizabeth; укр. прав. церкви, 675 So. 19th St., Newark; У. Н. Дому, 35 W. 19 St., Bayonne; У. Н. Дому, 181 Fleet St., Jersey City.

ДОРОГОВКА: З Ньюарку й околиці, з Перт Амбой й околиці брати бос № 62, на Wood Ave., Linden, переїхати на бос № 44, висісти на останнім перестану. BY AUTO: N. Stiles St. is under repair at St. George Ave. (Highway 27) end. From Perth Amboy, Carteret, Rahway, take Highway 25 or 27, turn left Wood Ave., Linden, 2 miles, watch for signs. From Jersey City, Newark, Elizabeth take Highway 25, turn right Wood Ave., Linden, 2 miles, watch for signs.

ВСІ НА ЗДВИГ У парку є великий павільон, де можна схитися перед дощем. — ЗА УКРАЇНСЬКУ НАЦ. СТЕЙТОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ: Володимир Буката, предсідник. — ЗА ОКУРЖНУ УПРАВУ ОДВУ: Осип Труш, секретар.

пішли на інші цілі за кордоном. Закид може бути правдивий, або неправдивий. Але хто може це сказати? Де є сьогодні та авторитетна установа, що могла би поставити свою контролю над такими збірками і з голосом якої мусіла числитись кожна збіркова акція?.. Його нема і тому власне мусять підноситись підозріння про надужиття грошових збірок.

А щоби повстало таке авторитетне тіло, „Народна Воля“ пропонує, щоб з 4 наших аскураційних товариств і редакторів їх органів його створити, і через нього все контролювати та всім диригувати.

МАЮТЬ НЕМАЛИЙ АПЕТИТ.

Треба сказати, що „Народна Воля“ і її однодумці мають немалий апетит до диктування. Вони справді громлять чужі диктатури, але аж облизуються, так хотілиб самі диктувати. Вони хотіли би пхати свій ніс у внутрішні справи інших організацій, які мають своїх вибірних урядників, мають контрольні комісії, мають свої наради та річні зїзди із сотнями делегатів. Їм хотілось би приказувати, як і куди вони мають висилати гроші!

Висилка грошей на „визвольну боротьбу“ це в очах „Народної Волі“ „безприкладне надуживання“. Диктатори „Народної Волі“ приказалиб уже, куди хто має висилати гроші, та на які цілі. Вони бо люблять приказувати. Збирати, правда, не дуже вміють, але приказувати — це й як. Якби вони сконструювали і післили гроші там, де схотілиб, все булоб гаразд, не булоб підозріння про надужиття, запевняють вони.

ХТО ШИРИТЬ ПІДОЗРІННЯ.

Тут мусимо відібрати трохи „заслуг“ „Народній Волі і

сказати, що не лиш вона сама ширить шкідливі, неперевірені вістки про надужиття фондів у певних організаціях. Роблять це заповідливо деякі інші групи, а також поодинокі осібки. Навіть колиб „Народна Воля“ сама заперестала це робити, то іншим вона рока не замкне. Каналі все знайдуться. На місце одних, приходять інші. Того товару ніколи не забракне.

Лайдацтво каналів полягає в тому, що вони, не провірявши справи, не засягнувши точних інформацій про дану річ, пускають брехливі вістки про ріжні надужиття, про крадіжки, „гітлерівське агентство“, і т. п. Тими вістками вони деморалізують суспільність, підриявають у неї довіря до своїх організацій, а то й до своєї нації.

Про лайдацтво їхньої роботи „Народна Воля“ моглаб собі добре уявити, колиб, наприклад, хотіла із противників „Народної Волі“ так наосліп сказав, що гроші, які збирає „Народна Воля“ на видання книжок Драгоманова, не йдуть на властиву ціль, тільки застрягають „десь за границею“, або в кишені редакторів. Як на такий закид зареагувалаб „Народна Воля“?

А націоналісти, яким „Народна Воля“ закидає „провокацію“, „гітлерівське агентство“, продажність, спронування громадських грошей“ і т. д. — таких аргументів проти „Народної Волі“ не підносять. Хіба це не означає, що під оглядом журналістичної етики вони далеко вище стоять від неї?

НА ВАЖКІМ СТАНОВИЩІ.

Нелсон Т. Джансон, американський амбасадор у Китаю (наліво), на розмові з китайським прем'єром Кунгом у домі цього останнього в Чункінгу.

ПЕРШІЙ РІК НА ВОЛІ

I.

Тараса Шевченка визволили з кріпацтва 22. квітня 1838. року, коли йому щойно почався двадцять пятий рік життя. Від того дня він став учитися майлярства в академії мистецтв у Петербурзі.

Тодіж Шевченко сприятелювався із славним майларем Брюловом, приятелем поета Жуковського, який тоді був учителем царевича (пізнішого царя Олександра II.). Як же радив Шевченко, що кімнатного майляра Ширяева переімявав на славного мистця Брюлова. Сам Шевченко 20 літ пізніше каже: „Я і сам не йму віри, а так воно справді було! Я нікчемний попишач на крилах перелетів із брудного горнища в чарівні салі академії мистецтв“.

Із кінцем 1838. року Шевченко спровадився до Сошенка до дому якоїсь німки. У тієї німки жила її своячка, вродлива дівчина, дочка виборзького бурмістра — сирітка Маня (Маруся). Сошенко залюбився в тій дівчині і думав одружитися з нею. Чи знав про це Тарас невідомо. Однак Маня сподобалася і йому. Сподобався і він Мані. Самособою: обоє молоді, обоє того віку, що зовється „віком весни та кохання“. До тогож — як знаємо це від Шевченкових сучасників — лице його було принадливе, воно ясніло великим розумом, а коли він розмовляв із жіноцтвом, воно попросту манило. Було видно щось таке чарівне в лиці Тараса, що він подобався жіноцтву. Оця чарівна сила не кидала Шевченка до смерті.

Так то Тарас і Маня закохалися. Спостеріг те кохання Сошенко і став ревнувати. Та спершу він скривав своє не-

вдоволення. Однак згодом, коли помітив, що вони обоє таки справді закохалися дуже, розгнівався, став сваритися, вилаяв Тараса і вимовив йому квартиру. Це сталося з кінцем січня 1839. року.

Однак даремне Сошенко сварився. Хоч Шевченко і перебрався на іншу квартиру, та що з того Сошенкові! Сила кохання міцніша ніж усяка сварка! Серце Мані знайшло Тараса і на новій квартирі: вона голубкою тією полинула до нього.

Суперечка з Сошенком не вивітрила з Шевченкового серця владності до нього (завдяки Сошенкові Шевченка визволили з кріпацтва). Пізніше, коли Сошенко через недугу мусів покинути Петербург, Шевченко прийшов до нього, прохав вибачення і вони розійшлися приятелями, начеб ніколи і не сварилися.

II.

Розійшовшись із Сошенком, Шевченко перенісся на 5. лінію Васильківського острова, в дім Аренса. Жив тут із майларем Михайловим, людиною дуже доброю, шляхотною. До тогож Михайлова по цілих днях не було дома, Шевченко бачився з ним хіба в класі. Тому Шевченкові було скучно. Шевченка просив професор Брюлов, щоб перенісся до нього, та Шевченко вважав, що Брюлов для нього таки „завеликий“. Зрештою він сподівався, що от-от вернеться з України Штернберг (майлар, що подорожував по Україні та змалював багато краєвидів). Штернберг справді вернувся і зараз спровадився до Шевченка. Вони зразуж стали наче два брати рідні. На другий день, коли Шевченко вернувся до квартири, застав Штернберга сплячого. Сів біля ліжка і змалював із Штернберга портрет. Штернберг пробудився, як саме Шевченко скінчив роботу. Оглянув, похвалив портрет і сказав:

— Нехай колинебудь і я сквітуюся з вами.

Шевченко ще більше подобиш Штернберга, коли побачив, які малюнки-краєвиди він привіз із України і коли ті малюнки похвалив професор Брюлов. Ось впр. які були це малюнки, що так сподобалися не лише Шевченкові, але й великому знавцеві Брюлову: „На невеличкому клатнику паперу на першому місці вітряк, біля нього віз, біля воза навантаженого мішками пара волів“ або „На самому березі річки в холодку під розлогою вербою біленька хатина покрита соломом; вся вона наче в дзеркалі відбивається в воді. Під хатою бабуся, а на воді качки плавають“. От який малюнок, та який гарний, як живий! Брюлов поділював

Штернберга. Україна і задумані постаті українців, що Брюлов їх побачив на Штернбергових малюнках, так сподобалися йому, що він сказав, що мусить поїхати собі хутір над Дніпром.

Штернберг зазнайомив Шевченка з родинами своїх знайомих у Петербурзі. Самособою, більшість із них з німецькими назвищами, як і сам Штернберг. Всі вони були люди освічені, тому знайомість із ними добре впливала на духовий і моральний розвиток Шевченка. Між іншим зазнайомився Шевченко з родиною Шмідтів і, як сам він признає, „виходить від них чистіший і добріший. Родина Шмідтів просто благодать божя“. В родині інспектора студентів, університету Фітума Шевченко „раює упиваючись квінтетами Бетовена та сонетами Моцарта“.

Тоді то Шевченко занедужав при ось якій обставині. Брюлов одружився був з дочкою якогось німця Тіма, незвичайною красунею. Шевченко і далі бував у Брюлових, лані Брюлова витала його шпир, грала в ним у карти („гальбершельф“), вона добре грала на фортепіані та співала. Шевченко дуже любив спів і музику. Не довго Брюлов був жонатий. Через якийсь місяць жінка пішла нібито до приятелів Завервайдів та вже і не вернулася до чоловіка. Брюлов із жалю вже на другий день тяжко занедужав. Цілі два тижні Шевченко доглядав свого професора-приятеля і теж занедужав. Шевченкою заопікувався його приятель майлар Пономарев.

III.

Після недуги Шевченко перебрався на квартиру в домі перкаря Даниленберга в 9. лінії Васильківського острова. Яка це була кімната, про це каже сам Шевченко: „Світличка казав би з меблями, так це булоб неправда. Здовж передньої стіни над столом дві полиці: на горішній статуїки і коники барона Кльодта, долішня завалена книжками. На стіні проти вікна порозвішували виліплені з алябастру ноги й руки, між ними маска Ляокоона. Пізніше з Шевченком жив убогий поляк, студент Демський. Вечорами Демський учив Шевченка французької мови. Шевченко найправдоподібніше вчився добре тієї мови, бо як Штернберг вернувся з крігизьких степів, Шевченко вже з Демським перекладав повість Поль де Кока „Брат Яків“. Коли потім Демський помер, його французькі книжки перейшли до Шевченка.

Так бачимо, що Шевченко жив у бідній кімнатці, про що згадує і дідиш Петро Мартос, який зазнайомився з Шевченком і заходив до нього. Він каже, що квартира Шевченка була недалеко акдемії, однак „під небесами“, тобто на піддаш. Легко було Шевченкові проміняти вбогу кімнатку на ясні світлиці в помешканні Брюлова! Та він того не зробив: почуття волі й незалежності не дало йому того вчинити.

(Далі буде).

Добре серце.

— Ти знов гніваєшся на мене? — Так і ще нині зірвав би я з тобою, якби не те, що ти є жінкою мого сердечного приятеля.

На годині граматики.

— Який це буде час: „я любив?“ — Втрачений, пане професоре.

ХТО ПОПИРАЄ БІЗНЕСИ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

Важне! Українські Громадяни міста Шікаго і околиці! Важне!

Заходом Окружного Комітету-всіх відділів Українського Н. Союзу в Шікаго і околиці

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ УКРАЇН. НАРОД. СОЮЗУ

В НЕДІЛЮ, 6. СЕРПНЯ (SUNDAY, AUGUST 6, 1939)

в городі Укр. парохії св. о. Николая, при Higgins Road and Desplaines River

ПОРЯДОК ДНЯ: Спортові змагання дружин м'якого м'яча хлопців і дівчат. Перегони до мети. Танці. Удільнення трофеїв переможцям. Декорація переможців Союзними медалями і багатьох інших несподіванок.

Виступить Микола Бігун, український борець..

Промовлятиме головний контролор У. Н. Союзу

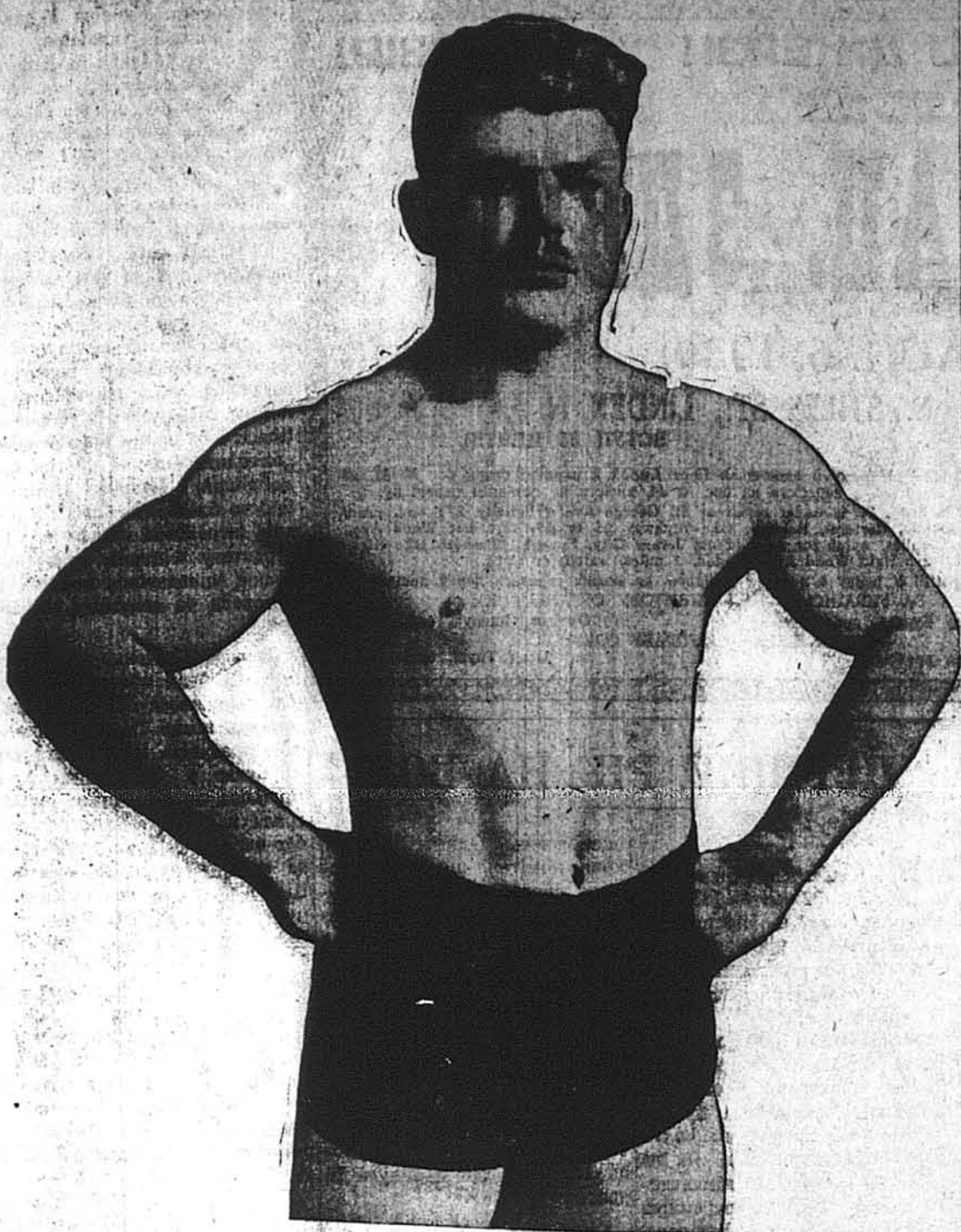
д-р А. Т. Кібзей.

Вступ для старших тільки 25 ¢, а для дітей до 15. року вступ вільний.

Город відчинений у 10. годині рано.

Весь дохід призначений на будову Дому У. Н. Союзу в Шікаго. На випадок непогоди цей самий День відбудеться в тому самому місці в неділю, 13. серпня (AUGUST 13, 1939)

Просимо всіх членів У. Н. Союзу і всіх українських громадян міста Шікаго і околиці прийти громадою. — Комітет.

Союзовець Микола Бігун, карпато-український борець, котрий виступить у День Українського Народного Союзу в неділю, 6. серпня, в Шікагу, Іл.

НАЙМЕНШИЙ ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ НА СВІТІ.

Латвійська державна електротехнічна фабрика „Ваф“ випустила перед кількома місяцями на ринок найменший на світі тип фотографічного апарату з фільмом, що складається з 50-ти зв'язок. Цим апаратом, що називається „Міно“ і величиною не перевищує пів-коробки від сірників, зацікавилися безліч світових фабрик фотографічних апаратів між іншими 2 японські концерни, що ведуть тепер переговори з фірмою „Ваф“ у справі дозволу на продукцію цих маленьких апаратів у Японії.

МАСОВІ НІМЕЦЬКІ ПРОГУЛКИ ДО ФІНЛЯНДІ.

Фінляндська преса пише, що тепер відвідає Фінляндію 147 прогулок з Німеччини. Траса цих прогулок починається в Гельсінках, столиці Фінляндії та йде звідси Фінляндського заливу аж до советського кордону. Крім того траса деяких прогульковців визначена з Гельсінко до найдалі на північ висуненої фінляндської пристані Петсамо. Цього року число туристів з Німеччини перевищило число прогульковців з Швеції і Британії, яких можна було стрінути найчастіше у Фінляндії.

ПЕРЕД СМЕРТЮ.

Роберт С. Еліот, офіційний кат стейту Нью Йорк і 5 сусідніх стейтів, лежить критично хорий. Замітно, що він є противником смертної кари.

НЕ ВМІЮТЬ МАТЕМАТИКИ.

„Вечерня Москва“ пише, що багато советських учителів математики в школах самі не мають примітивного знання тієї науки.

СОБАКА — ЗЛОДІЄМ.

Поліцію Новгородку (Віленщина) повідомила якась Я. Карачова, що пропала її торбинка, а в ній поперх 1,000 зл. готівкою і золотий перстенець. Поліція знайшла по довгих розшуках торбинку з грішми і перстнем у собачій буді.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2416.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

Аналіз крові, луги „Екс“ аналіз сечі, медична екзамінація ПО НИЗЬКИХ ЦІНАХ заповнюють удачу діагнозу. Ревматичні стани, „Гей-Фівер“, астма, клопоту відходою кинжик, піхура залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ. DR. DE RUHA 128 East 86th St., New York City Кожного дня від 10—2 год. і від 4—9. У неділі від 10—2. Особа ждальна для жінки.

БУРІВІЙ І ЗЛИВНІ ДОЩІ.

В північній Італії лютував страшний буревій і заподіяв великі шкоди. В порті Чігія над венецькою лягуною буревій затопив 10 рибачьких човнів з членами залоги. Недалеко Ферари буревій завалив зруб нового будинку, під яким сховалося кільканадцять осіб. Зпід звалищ витягнули 4 важко ранені особи. — Над Скандинавією теж перейшла сильна буря і спричинила великі шкоди. На побережжі Швеції і Данії затонуло 10 осіб. Недалеко Гетеборга затонув вітрильник з 2-ма юнаками. Зливні дощі в Румунії довели до виливу рік. В місті Роман хвилі ріки перервали мур цвинтаря і знищили 500 гробів та ушкодили кількадесят надгробників. У Басарабії прут виступив з берегів і затопив багато сіл.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

НОВІ ПОЛЬСЬКІ „КОСЦЮЛКИ“.

В новій польській колонії біля Солонки за стрийською рогачкою у Львові присвятили новий польський „косцюлек“ для кількох родин нових польських колоністів. У Хриплині коло Станиславова відбулося посвячення площі під будову нового „косцюлка“.

СКІЛЬКИ РАДУ В АНГЛІЇ?

Вся Англія має дорогий радіоного раду 120 грамів, вартості біля 1 мільйон фунтів стерлінгів. На випадок війни шпиталі сховують рад у спеціально на те приготувані криниці.

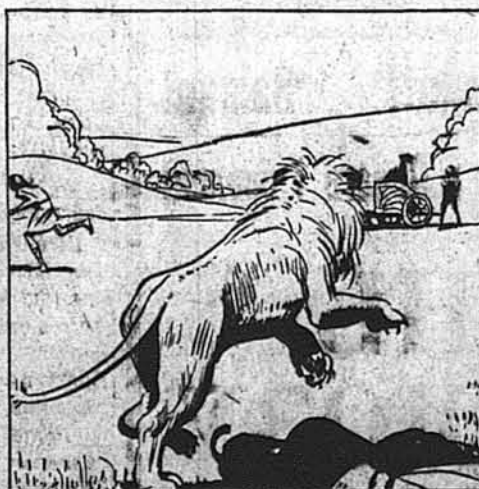
„ВИСТАВА ВОДИ“ В ЛІЄЖІ.

В Лієжі (Бельгія) відкрили вчорашню „міжнародно виставу води“ з нагоди викінчення величезного каналу Лієж-Антверпія, довгого 125 км. По каналі можуть плисти кораблі до 2,000 тон поємності.

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

Велика паніка настала, коли лев зірвався з повідів. Він був голодний, тому кидався направо і наліво. Король Алектар стояв на своїх возі і з страху під ним тряслись коліна. Він благальним голосом кричав до своїх слуг, щоб його не опускали, а щоб боронили.

Та ніхто його тепер не слухав. Всі повтікали, а його оставили самого. Фактично це велика небезпека королеві не грозила, бо лев покищо був занятий деінде. Та проте король перелякано лебедів. Втім лев звернув увагу і на корольовський віз та пустився до нього. Тепер король з страху занімів.

Його ноги так ослабли, що замість утікати, він без сили впав на сидження. При тім безтямі шось лебедів: що дасть тисячу золотих монет тому, хто його врятує; що дасть йому все, чого захоче. Та нікого при нім не було, лише Тарзан. Тобто також утік. А від Тарзана годі було сподіватись охорони.

Та Тарзан інакше думав. Точніше, він в цю хвилину мало думав. Він бачив перед собою дикого льва, якого треба було побороити. Миттю він схилився на землю по ножа, що хтось у переляку загубив і почав готуватись до нападу льва. З полемією дивився на це Алектар, думаючи, що ось це врятує його шкіру.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА БАНДА ТОВ. ЗАПОРІЗЬКА СІЧ,
відділ 206. Українського Народного Союзу
ваштовує

ВЕЛИКАВИЙ ПІКНІК І КОНЦЕРТ
В НЕДІЛЮ, 6. СЕРПНЯ (AUGUST 6, 1939)
НА ПЛОЩІ КОЛО ЦВІНТАРЯ.
Початок у годині 7. пополудні.

Цим запропонується всіх місцевих і доколичних громадян, товариств, сестрицтва й молодечі організації прибути численно на цей пікнік. Члени банди будуть пригравати до танців.

За добру забаву ручить — Комітет.

Вразі непогоди 6. серпня пікнік відбудеться в Українським Народнім Домі на EAST BLACKSTONE, MASS.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й.
СЕСТРИЦТВО СВ. АННІ, ВІД. 343. У. Н. СОЮЗУ
ваштовує

ПЕРШИЙ ПІКНІК
НА ПОРТ-ГІДМАН
В НЕДІЛЮ, 6. СЕРПНЯ (AUGUST 6, 1939)

Маємо честь запросити старші і молодечі Братства, Товариства, Сестрицтва до численної участі і доброї забави. На пікніку будуть усілякі забави, добра музика, котра вдовольнить усіх присутніх.

ВСТУП НА ПІКНІК ВІЛЬНИЙ.
Комітет.

ПО ДОРОЗІ НА СВІТОВУ ВІСТАВУ В НЬО ЙОРКУ не омийте вступити на обід, вечеру або переночувати

У TANNERSVILLE INN
У TANNERSVILLE, PA.
У ПЕНСІЛВАНІЙСЬКИХ ГОРАХ ПОКОНО

пр. руті „Gosch“ Грейгавид і Марі.

Смачні страви домашнього жарення. — Вигідні компанії поодино або потижиною. — Приступні ціни.

Власник українськ. М. МАСЛЯК.

НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!
ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН СВІТОВОЇ ВІСТАВИ В НЬО ЙОРКУ

не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назвою:

„LUCKY OPEN KITCHEN“
33 THIRD AVE. (3), між 9. і 10! вулицею,
NEW YORK CITY

Там можна дістати по приступних цінах смачні старокраєві, як рівнож американські страви. Ми певні, що Вас задовольнить, як цього певні ті сотні й сотні ньюйорських українців і американців, котрі вже щодня заходять до нашої Реставрації.

За добрий харч і обслуговує ручать браття І. А. ГЕЛЕТІЙ.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ З КРАЮ!
ЗАМОВЛЯЙТЕ СЬОГОДНІ!

Берім біду за роги, велика збірка веселих сценком, пісень-куплетів, розмов та одноособових і збірних самоговорів, на веселий вечір 45 ц.

Вигадливий бурсак, комедія для молоді в 2-ох діях, з часів Хмельниччини (2 жінки, 4 мужики, дівчата, хлопці) 25 ц.

Ой три шляхи широкі, драма з сучасного життя в 4-ох діях, 8 муж., 5. жен. 30 ц.

Село на сцені, збірка монологів, діалогів, співів і представлень, які надаються для влаштування; ревії, вечери, товариські зібрання тощо 30 ц.

Інсценізації вибраних творів Тараса Шевченка з 15 образками, укладу сцени та 6 пісеньки в нотах 40 ц.

На кредит і на С. О. D. не висилаємо. Замовлення висилайте на адресу:

„СВОБОДА“
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ДЕ ХАТИ НА ВАКАЦІЇ?

Українці з ФІЛАДЕЛФІА, ЧЕСТЕР-ПОН, околиці знайдуть вигідне приміщення в українським готелю під адресою:

FELCHER'S COTTAGE,
19-21 S. Vermont Avenue,
near Heinz Pier
Atlantic City, N. J.

Чисті виласні кімнати, обід і сидіння на замовлення та першою обслуговує. До „бачу“ дуже близько. Ціни умірковані.

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон — приємний і легкий до зажиття.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його випивається тільки в кожен день, а тоді заживається його або зараз перед нічним спочинком, або по вставанні рано.

Мілертон не виробляє прищипки, ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢ вистачає майже на цілий місяць.

Спеціальна Ювілейна Оферта

Ціни до 31. грудня 1939:

1 Package Millerton	.75
2 " "	1.25
3 " "	1.75
6 " "	3.00

Ціни по 1. січня 1940:

1 Package Millerton	1.00
2 " "	1.50
3 " "	2.00
6 " "	3.50

Питайте за збілками Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.

Single package not sent C.O.D.
Small postage stamps acceptable.
Ці ціни важливі лише при замовленні просто з головного офісу.

МИХАЙЛО КАНЮК

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОННИК
2321 W. CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.

Модерна каплиця.
Добра обслуга.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

Телефон: Armitage 4575
Тел. до дому: Sealey 0298.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без риниці, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби теле-фокуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удербейкер заряджує погребам по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer
497 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

128 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-5577